

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 1Co/43/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8118207932
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 12. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Angelovič
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8118207932.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Angeloviča a sudcov JUDr. Mareka Kohúta a JUDr. Anny Ilčinovej, v sporovej veci žalobcu: C. Ž., O.. X.X.XXXX, V. V. X, P.Š., zastúpeného JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, so sídlom vo Svidníku, Sovietskych hrdinov 163/66, IČO: 31954448, proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 792 752, zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom Kubániho 16, Bratislava, IČO: 47 233 516, o vydanie bezdôvodného obohatenia a o určenie neprijateľných zmluvných podmienok, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 7Csp/138/2018-127 zo 4.3.2019, takto

rozhodol:

Zrušuje rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby a vo výrokoch o trovách konania a v rozsahu zrušenia vracia vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia v sume 2.332,40 eur s prísl. zamietol. Určil, že v časti o vydanie bezdôvodného obohatenia má žalovaný vo vzťahu k žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Určil, že zmluvné podmienky uvedené v Zmluve o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX z 24.5.2011 v článku 8, bod 8.1 a bod 8.2 špecifikované v tomto článku sú neprijateľné zmluvné podmienky. Určil, že v časti o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok má žalobca vo vzťahu k žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Vychádzal zo zistenia, že dňa 24.5.2011 bola medzi žalobcom ako dlžníkom a žalovaným ako veriteľom podpísaná Zmluva o poskytnutí revolvingového úveru, na základe ktorej bol žalobcovi poskytnutý úver vo výške 1.500,- eur, ktorý sa zaviazal splácať v mesačných splátkach v počte 42, vo výške 80,37 eur, RPMN predstavovalo 70,01 %, ročná úroková sadzba úveru 70,01 % a priemerná RPMN za úver bola 46,56 %.

3. Podľa článku 8, bod 8.1 Dohody: Predmetom tejto Dohody o poskytnutí služby je záväzok Veriteľa poskytnúť Dlžníkovi na jeho žiadosť a po splnení nižšie uvedených podmienok službu spočívajúcu v možnosti odkladu maximálne troch akýchkoľvek splátok úveru resp. revolvingu poskytnutého na základe Žiadosti/Zmluvy, uzavretej medzi Veriteľom a Dlžníkom (ďalej ako „úver/revolving“) a záväzok Dlžníka zaplatiť Veriteľovi odplatu a) za poskytnutie služby spočívajúcej v možnosti odkladu splatnosti splátok úveru vo výške 215,75 eur a b) za poskytnutie služby spočívajúcej v možnosti odkladu splatnosti splátok revolvingu vo výške 112,08 eur v prípade, ak bude Dlžníkovi revolving poskytnutý. Odplatu je veriteľ oprávnený na základe vlastného uváženia jednostranne znížiť, k čomu Dlžník udeľuje Veriteľovi svoj súhlas. Veriteľ je povinný písomne oznámiť Dlžníkovi stanovenú zníženú výšku odplaty, pričom písomné oznámenie bude tvoriť prílohu tejto Dohody o poskytnutí služby.

4. Podľa článku 8, bod 8.4 Dohody: „Odplata za poskytnutie odkladu splatnosti splátok úveru, je splatná dňom uzavretia tejto Dohody o poskytnutí služby. Veriteľ a Dlžník sa dohodli na započítaní vzájomných

pohľadávok a to pohľadávky Dlžníka voči Veriteľovi na poskytnutie schválenej výšky úveru podľa článku 2.3. Zmluvných dojednaní Žiadosti/Zmluvy oproti pohľadávke Veriteľa voči Dlžníkovi na zaplatenie odplaty podľa ods. 8.1. písm. a) tejto Dohody o poskytnutí služby (resp. zníženej výšky odplaty), a to ku dňu poskytnutia úveru Dlžníkovi podľa článku 2.3. Zmluvných dojednaní Žiadosti/Zmluvy. Odplata za poskytnutie odkladu splatnosti splátok revolvingu je splatná dňom poskytnutia revolvingu Dlžníkovi. Veriteľ a Dlžník sa dohodli na započítaní vzájomných pohľadávok a to pohľadávky Dlžníka voči Veriteľovi na poskytnutie schválenej výšky revolvingu podľa článku 4.1. Zmluvných dojednaní Žiadosti/Zmluvy oproti pohľadávke Veriteľa voči Dlžníkovi na zaplatenie odplaty podľa ods. 8.1. písm. b) tejto Dohody o poskytnutí služby (resp. zníženej výšky odplaty), a to ku dňu uskutočnenia revolvingu podľa článku 4.3. Zmluvných dojednaní Žiadosti/Zmluvy. Rozdiel bude uhradený na účet Dlžníka uvedený v čl. 2 Žiadosti/Zmluvy.

5. Nespornou skutočnosťou medzi stranami sporu bolo podľa predložených listinných dôkazov, a to karty klienta, ako aj výpisu z účtu, že z poskytnutého úveru zaplatil žalobca žalovanému sumu 3.616,65 eur, pričom posledná splátka zo strany žalobcu bola zaplatená žalovanému dňa 29.12.2014.

6. V tomto konaní mal súd prvej inštancie za preukázané, že námietka premlčania vznesená žalovaným, je v celom rozsahu dôvodná. Nespornou skutočnosťou medzi stranami sporu bolo to, že žalobca zaplatil poslednú splátku titulom poskytnutého úveru žalovanému dňa 29.12.2014. Žaloba bola na súd prvej inštancie doručená až dňa 6.7.2018.

7. Subjektívna premlčacia lehota začína plynúť v období, kedy sa oprávnený subjekt dozvedel o bezdôvodnom obohatení povinného subjektu, o jeho výške, avšak túto vedomosť je potrebné odvíjať od toho, kedy oprávnený subjekt získal vedomosť o skutkových okolnostiach, z ktorých možno vyvodíť toto bezdôvodné obohatenie. Nie je vôbec relevantné právne posúdenie predmetného nároku. Treba totiž vychádzať z judikatúry Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 28Cdo 685/2011 zo dňa 28.3.2012, 33Odo/528/2006 zo dňa 29.3.2007, 28Cdo/3977/2007 zo dňa 18.3.2008, 30Cdo/2758/2006, ako aj z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo/67/2011. Rovnako súd prvej inštancie poukázal na Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky III.ÚS/413/2013.

8. Podľa rozhodnutí Najvyššieho súdu Českej republiky, ako aj citovaného rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo/67/2011 sa v zmysle § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka vedomosťou sa nerozumie znalosť právnej kvalifikácie, ale jedná sa len o skutkové okolnosti, z ktorých možno dôvodíť zodpovednosť za bezdôvodné obohatenie. Podľa týchto rozhodnutí nie je významné, či oprávnený má také právne znalosti, aby bol subjektívne schopný posúdiť uvedené skutkové okolnosti. Podľa rozhodnutia Krajského súdu Trenčín č.k. 17Co/372/2015-170 zo dňa 27.4.2016 odvolací súd v tomto rozhodnutí uviedol, že pre uplatnený nárok založený na bezdôvodnom plnení nad rámec poskytnutej istiny sú rozhodujúce tri zložky, o ktorých musel žalobca vedieť, aby mohol byť posudzovaný nárok titulom bezdôvodného obohatenia: 1. vedomosť o tom, že v dôsledku neuvedenia RPMN v zmluve o spotrebiteľskom úvere je poskytnutý úver bezúročný a bez poplatkov, 2. vedomosť o obsahu zmluvy, teda, že zmluva údaj o RPMN neobsahuje, 3. vedomosť o tom, že zo strany žalobcu došlo k plneniu nad rámec poskytnutej istiny. Odvolací súd uviedol, že tým, že splátky úveru uhrádza sám dlžník, v tomto prípade žalobca, v jemu známej výške, je možné urobiť úsudok o okamžiku zaplatenia sumy zodpovedajúcej istine na základe jednoduchého matematického výpočtu. Preto samotný dlžník musí sa dozvedieť o tom, že platí veriteľovi nad rámec poskytnutej istiny súčasne s okamihom, kedy uhradí splátku, ktorou poskytnutú istinu prvýkrát preplatí. Rovnako súd prvej inštancie poukázal na rozhodnutie Krajského súdu Žilina sp.zn. 8Co/216/2016 zo dňa 31.1.2017, v ktorom súd uviedol, že pre začiatok plynutia dvojročnej subjektívnej premlčacej doby je rozhodujúci okamih, kedy sa oprávnený subjekt v konkrétnom prípade dozvie o tom, že došlo na jeho úkor k získaniu bezdôvodného obohatenia a kto ho získal. Rozhodujúci je moment, kedy sa oprávnený subjekt dozvie také okolnosti, ktoré sú relevantné pre uplatnenie jeho práva na súde. Touto vedomosťou sa rozumie znalosť takých okolností, z ktorých možno zodpovednosť za bezdôvodné obohatenie vyvodíť, nie znalosť právnej kvalifikácie. Okolnosti, za ktorých sa spotrebiteľský úver považuje za bezúročný a bez poplatkov, sú uvedené priamo v zákone. Vedomosť žalobcu ako spotrebiteľa o bezúročnosti a bezpoplatkovosti jeho úveru je preto potrebné spájať s touto skutočnosťou, respektíve s vedomosťou o existencii zákona o spotrebiteľských úveroch, nakoľko ho nemôže ospravedlňovať to, že o tomto zákone nevedel. Viazat' začiatok plynutia subjektívnej premlčacej lehoty na okamih kontaktu žalobcu s občianskym združením, ako to v tomto prípade preukazoval žalobca predložením prehlásenia od HOOS, od ktorého sa žalobca mal dozvedieť o

tom, že úver poskytnutý žalovaným je bezúročný a bez poplatkov a že z tohto dôvodu sa žalovaný mal na jeho úkor bezdôvodne obohatiť, by bolo neprimeranou ochranou práva vybočujúcou z účelu a právneho významu ustanovenia § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Subjektívna dvojročná premlčacia lehota na vydanie bezdôvodného obohatenia teda začala žalobcovi plynúť prvým dňom začatia splácania prvej splátky a následne splatením každej ďalšej splátky až nakoniec splatením celej poslednej splátky. Obdobný záver vyplýva aj z rozhodnutia Krajského súdu Žilina 7Co/302/2016 zo dňa 9.11.2016, ako aj rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/67/2011.

9. Súd prvej inštancie poukázal na právny názor vyjadrený v aktuálnom rozhodnutí Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/238/2017 zo dňa 18.10.2018, v ktorom Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 26.6.2017 sp.zn. 18Co/110/2016, pričom jednoznačne Najvyšší súd Slovenskej republiky v tomto rozhodnutí sa vyjadril k aplikácii 10-ročnej objektívnej premlčacej doby a mal za to, že jej aplikácia v týchto veciach neprichádza do úvahy. Z tohto dôvodu, keďže platí princíp právnej istoty a sudy by mali rozhodovať v súlade s rozhodovacou činnosťou najvyšších súdnych autorít, súd má za to, že aplikácia 10-ročnej premlčacej doby je v tomto prípade neprípustná.

10. V danom prípade žalobca poslednú splátku úveru zaplatil žalovanému dňa 29.12.2014, žaloba bola podaná na súd až dňa 6.7.2018. V tomto konkrétnom prípade uplynula nielen subjektívna, ale aj objektívna premlčacia lehota, ktorá je podľa názoru súdu trojročná. V tomto prípade nie je možné aplikovať ani desaťročnú premlčaciu lehotu, ktorú súd uvádza je možné aplikovať len pri úmyselnom bezdôvodnom obohatení žalovaného. Dôkazné bremeno o úmysle žalovaného bezdôvodne sa obohatiť na úkor žalobcu, bolo na žalobcovi. Priamy úmysel preukázať v tomto prípade nie je možné a o nepriamy úmysel ide, ak žalovaný nechcel priamo sa bezdôvodne obohatiť, ale pre prípad, že k tomu dôjde, bol s tým uzročený. Súd prvej inštancie poukázal na rozhodnutie Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 12Co/517/2015 zo dňa 31.1.2017, podľa ktorého na preukázanie úmyslu žalovaného získať bezdôvodné obohatenie nestačia všeobecné tvrdenia žalobcu o zaužívej praxi žalovaného pri uzatváraní spotrebiteľských zmlúv, ale je nutné v každom jednotlivom konkrétnom prípade s poukazom na okolnosti uzatvorenia úverovej zmluvy preukázať, že žalovaný v čase uzatvorenia zmluvy a prijatia plnenia na základe takejto zmluvy skutočne vedel alebo aspoň bol uzročený s tým, že sa bezdôvodne obohacuje. Žalovaný skutočne chcel získať na základe zmluvy o úvere odplatu vo forme poplatkov za poskytnutý úver, ale táto skutočnosť ešte sama o sebe nepreukazuje jeho úmysel získať bezdôvodné obohatenie. V čase uzatvorenia zmluvy žalovaný nemohol vedieť a ani predpokladať, že o niekoľko rokov neskôr posúdi súd ním uzatvorenú zmluvu so žalobcom ako zmluvu o spotrebiteľskom úvere, ktorá nespĺňa zákonom požadované náležitosti, a teda, že bude posudzovaná ako zmluva bez úrokov a poplatkov. Podľa názoru odvolacieho súdu pri posúdení, či ide o úmyselné konanie nemožno totiž vychádzať z aktuálneho stavu, ale zo stavu v čase uzatvárania úverovej zmluvy. Odvolací súd dospel k záveru, že nie je možné v danej veci aplikovať na beh plynutia premlčacej lehoty desaťročnú premlčaciu dobu.

11. Žalobca v tomto konaní absolútne nepreukázal, aby sa žalovaný úmyselne bezdôvodne obohatil, nebolo preukázané, že žalovaný pri výkone svojej podnikateľskej činnosti sa chcel úmyselne obohatiť. Z tohto dôvodu súd prvej inštancie vznesenú námietku premlčania, ktorú vzniesol žalovaný, považoval v celom rozsahu za dôvodnú s poukazom na poslednú platbu, ktorú uskutočnil žalobca v prospech žalovaného dňa 29.12.2014. Objektívna trojročná premlčacia doba uplynula 30.12.2017, a keďže návrh bol podaný na súd až 6.7.2018, bola vznesená dôvodne, a preto žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia súd prvej inštancie z dôvodu úspešne vznesenej námietky premlčania zamietol.

12. Pokiaľ ide o trovy konania konštatoval súd prvej inštancie, že v časti o vydanie bezdôvodného obohatenia bol žalovaný úspešnou sporovou stranou, preto má nárok na náhradu 100 % trov konania vo vzťahu k žalobcovi.

13. Pokiaľ ide o neprijateľné zmluvné podmienky uvedené v čl. 8 bod 8.1 a bod 8.4 v tejto časti uznal súd prvej inštancie žalobu za dôvodnú, nakoľko obe vyššie uvedené zmluvné podmienky sú neprijateľné v zmysle § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, pričom v tomto smere treba poukázať na judikatúru Krajského súdu v Prešove, najmä pokiaľ ide o rozhodnutia pod sp. zn. 9Co/117/2017, 2Co/38/2017 a 23Co/84/2017.

14. V závislosti od toho v zmysle § 255 ods. 1 CSP má žalobca nárok na náhradu trov konania vo výške 100 % v tejto časti predmetu konania proti žalovanému, ktorý v tomto smere úspech nemal.

15. Proti rozsudku v zákonnej lehote podal odvolanie žalobca, a to len proti výroku, ktorým súd jeho žalobu čiastočne zamietol, ako aj proti súvisiacim výrokom o trovách konania a navrhol, aby odvolací súd rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

16. Poukázal na to, že súd prvej inštancie svojím výkladom dáva úplne iný obsah konštatovaniu vychádzajúcemu z ustanovenia § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka o premlčaní. Súd rozlíšenie subjektívnej premlčacej doby a objektívnej premlčacej doby úplne neguje a subjektívnu premlčaciu dobu stotožňuje s objektívnou premlčacou dobou.

17. Zákonodarca rozlišuje, kedy sa mohlo právo na vydanie bezdôvodného obohatenia vykonať po prvý krát, z hľadiska začatia plynutia objektívnej premlčacej doby, a kedy z hľadiska začatia plynutia subjektívnej premlčacej doby. Pri bezdôvodnom obohatení spočívajúcom v splátkach úveru, ktoré získava dodávateľ na úkor spotrebiteľa, nikdy nenastáva začatie plynutia objektívnej premlčacej doby súčasne so subjektívnou, iba ak by sme vychádzali z predpokladu, že úveroví dlžníci splácajú dodávateľom splátky nad rámec skutočného dluhu dobrovoľne, teda vediac, že vedome a dobrovoľne platia dodávateľovi platby, na ktoré dodávateľ nemá nárok a chcú sa nechať okrádať. Subjektívna premlčacia doba môže začať plynúť kedykoľvek počas plynutia objektívnej premlčacej doby, k subjektívnej vedomosti oprávneného subjektu naplnením predpokladov vedomostí o bezdôvodnom obohatení a osobe, ktorá sa bezdôvodne obohatila, môže dôjsť kedykoľvek v rámci plynutia objektívnej premlčacej doby. Ak oprávnený nadobudne subjektívnu vedomosť o bezdôvodnom obohatení a o tom, kto zaň zodpovedá až po uplynutí objektívnej premlčacej doby, námietke premlčania zo strany povinnej osoby už nedokáže úspešne čeliť. Oprávnený musí nadobudnúť subjektívnu vedomosť o tom, že ide o konkrétnu majetkovú ujmu určitého druhu a rozsahu, ktorá je vyčísliteľná v peniazoch. Taktiež musí nadobudnúť subjektívnu vedomosť o osobe, ktorá sa na úkor oprávneného obohatila. Pre kategóriu subjektívnosti je podstatou existencia vo vedomí, závislosť od vedomia, teda získanie vedomostí. Objektívna premlčacia doba plynie pri bezdôvodnom obohatení od naplnenia skutkovej podstaty bezdôvodného obohatenia.

18. Z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 3Cdo/145/2004 vyplýva, že za rozhodujúci pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby pre uplatnenie práva na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia v zmysle § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka treba považovať deň, kedy sa oprávnený v konkrétnom prípade skutočne dozvie o tom, že na jeho úkor došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto ho získal; nie je pritom rozhodujúce, že oprávnený mal možnosť dozvedieť sa potrebné skutočnosti už skôr. Pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby na uplatnenie práva na vydanie bezdôvodného obohatenia sa vyžaduje skutočná (preukázaná) a nie len predpokladaná vedomosť oprávneného. V tomto smere treba konštatovať, že až od združenia na ochranu spotrebiteľov sa žalobca dozvedel, že žalovaný od neho prijal platby v rozpore so zákonom a predložil mu na podpis formulárovú spotrebiteľskú zmluvu, ktorá v rozpore so zákonom vytvára dojem, že na platby, na ktoré podľa zákona právo nemal v skutočnosti právo má. Vedieť komu žalobca zaplatil, kedy a koľko neznamená, že vie, že platil nedôvodne, že sa veriteľ na jeho úkor bezdôvodne obohatil. Zákon na začatie plynutia subjektívnej premlčacej doby nevyžaduje, aby žalobca získal len vedomosť o kvantite týchto skutočností, že sa stali, ale aj o ich kvalite, že došlo k porušeniu jeho práv a k bezdôvodnému obohateniu, teda že žalobca môže podať žalobu.

19. V tomto smere treba poukázať aj na judikatúru najvyššieho súdu, a to rozsudok sp. zn. 2Cz/35/1977 zo 17.2.1978, publikovaný v Zborníku stanovísk správ a rozhodnutí súdov a súdnych rozhodnutí Najvyšších súdov ČSSR, ČSR a SSR, zväzok IV., strana 649, z ktorého vyplýva, že z § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka vyplýva, že pre začiatok subjektívnej premlčacej doby na uplatnenie práva, na vydanie neoprávneného majetkového prospechu je rozhodujúci subjektívny moment, kedy sa oprávnený dozvie o okolnostiach, ktoré sú rozhodujúce pre uplatnenie jeho práva. Vedomosť oprávneného o tom, že na jeho úkor bol získaný majetkový prospech a o tom, kto ho získal musí byť teda skutočná, pretože len ak oprávnený vie o tom, že na jeho úkor sa niekto neoprávnené obohatil, môže uplatniť svoje právo.

20. Treba tiež poukázať na rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp.zn. 25Cdo/3306/2007 z 30.9.2009, z ktorého vyplýva, že z hľadiska posúdenia začiatku plynutia dvojročnej subjektívnej

premlčacej doby je rozhodný okamih, kedy sa oprávnený v konkrétnom prípade skutočne dozvie o tom, že došlo na jeho úkor k získaniu bezdôvodného obohatenia a kto ho získal. Pre začiatok subjektívnej premlčacej doby na uplatnenie práva a na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia, je rozhodujúci subjektívny moment, kedy sa oprávnený dozvie také okolnosti, ktoré sú relevantné pre uplatnenie jeho práva na súde. K rovnakému názoru dospel Najvyšší súd Českej republiky aj v rozhodnutí pod sp. zn. 25Cdo/2581/98 z 31.8.2000.

21. Z tejto judikatúry vyplýva, že oprávnený z bezdôvodného obohatenia musí mať subjektívnu vedomosť o tom, že k tomuto obohateniu došlo a kto ho získal. Dozvedieť sa to však nestačí kedykoľvek, ale len do uplynutia objektívnej premlčacej doby, ktorej začiatok na rozdiel od doby subjektívnej nie je závislý na tom, či sa oprávnený o existencii bezdôvodného obohatenia dozvie alebo nie. Dozvedieť sa o bezdôvodnom obohatení znamená získať informácie, dozvedieť sa o skutkových okolnostiach, ktoré vyjadrujú svojím obsahom bezdôvodné obohatenie bez toho, aby oprávnený musel vedieť, že to je právny inštitút bezdôvodného obohatenia. Pojem bezdôvodné obohatenie a právne posúdenie veci oprávnený vôbec nemusí a nepotrebuje poznať.

22. Pokiaľ ide o desaťročnú premlčaciu lehotu, treba konštatovať, že podstata aplikácie tejto premlčacej doby spočíva v tom, že v dobe prijatia nezákonnej platby dodávateľ prijal platbu, o ktorej vedel, že ju získava na úkor spotrebiteľa ako bezdôvodné obohatenie, a to aj v prípade, ak by sa pripustilo, že v dobe uzatvorenia zmluvy ešte tento úmysel nemusel mať. V každom prípade však prijatím platby tvoriacej bezdôvodné obohatenie sa úmysel dodávateľa získať bezdôvodné obohatenie prejavil a naplnil jeho konaním, keď prijal a ponechal si platbu, ktorá mu bola vyplatená bez právneho dôvodu. Obchodník vedel, že mu bola platba vyplatená v rozpore so zákonom a napriek tomu si platbu ponechal. Chcel platbu prijať a prijal ju, vediac, že je to platba prevyšujúca istinu, napríklad z dôvodu bezúročnosti a bezpoplatnosti úveru.

23. Treba tiež poukázať na to, že z komentára k Občianskemu zákonníku I, Praha: C. H. Beck 2015, strana 639 vyplýva, že v prípade otázky náhrady škody ako sekundárneho nároku za porušenie práva bude podmienka zavinenia a protiprávneho konania dodávateľa splnená vždy už v okamihu, keď súd kvalifikuje zmluvnú podmienku ako neprijateľnú, čo plynie zo zákonného zákazu používania neprijateľných zmluvných podmienok a prezumpcie zavinenia, keďže dodávateľ má vždy minimálne nepriamy úmysel pri prijímaní plnení z akejkoľvek, teda aj neprijateľnej zmluvnej podmienky. Navyše, zákonné požiadavky odbornej starostlivosti a konania v súlade s dobrými mravmi dodávateľa ako profesionála, ktorý musí vo sfére svojho konania sústrediť aj zreteľ na ochranu práv slabšej zmluvnej strany, spojená so zákazom používať neprijateľné zmluvné podmienky, vylučujú zavinenie vo forme nedbanlivosti.

24. Pokiaľ ide o rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 1Cdo/238/2017, o ktoré sa oprel súd prvej inštancie, v tomto rozhodnutí najvyšší súd konštatuje, že na preukázanie úmyslu obchodníka nestačia samotné všeobecné skutočnosti o profesionálnom postavení, pričom práve v intenciách záverov tohto uznesenia je samotným konaním žalovaného dokázaný priamy úmysel bezdôvodne sa na úkor žalobcu obohatiť, a to jeho konaním po uzatvorení vadnej zmluvy, prijatím každej jednej splátky po tom, čo žalobca vrátil reálne poskytnutú sumu.

25. Podstata aplikácie desaťročnej premlčacej doby spočíva v tom, že v dobe prijatia nezákonnej platby dodávateľ prijal platbu, o ktorej vedel, že ju získava na úkor spotrebiteľa ako bezdôvodné obohatenie, a to aj v prípade, ak by sa pripustilo, že v dobe uzatvorenia vadnej zmluvy ešte tento úmysel priamo nemusel mať. V každom prípade prijatím platby tvoriacej bezdôvodné obohatenie sa úmysel dodávateľa získať bezdôvodné obohatenie prejavil a naplnil jeho konaním, keď prijal a ponechal si platbu, ktorá mu bola vyplatená bez právneho dôvodu. Obchodník ako profesionál vedel, že mu bola platba vyplatená v rozpore so zákonom a napriek tomu si platbu ponechal. Chcel platbu prijať a prijal ju vediac, že je to platba prevyšujúca spotrebiteľovi poskytnutú sumu, pričom mu nepatrí z dôvodu bezúročnosti a bezpoplatnosti úveru alebo z dôvodu neplatnosti úverovej zmluvy.

26. Treba tiež poukázať na bod 13 odôvodnenia uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 1Cdo/238/2017, z ktorého vyplýva, že plynutie lehôt (subjektívnej a objektívnej premlčacej lehoty) je stanovené odlišne a ich plynutie a skončenie nie sú na sebe závislé. Osobitne je upravený začiatok plynutia týchto premlčacích dôb. Pre začiatok behu subjektívnej premlčacej doby sa vyžaduje skutočná,

nie iba predpokladaná vedomosť oprávneného o tom, že na jeho úkor bolo získané bezdôvodné obohatenie a kto ho získal. Nie je rozhodujúce, že oprávnený sa mohol o získaní tohto obohatenia na jeho úkor dozvedieť pri vynaložení potrebnej starostlivosti, prípadne aj skôr. Naproti tomu, plynutie objektívnej premičacej doby je upravené bez akejkoľvek závislosti na subjektívnej vedomosti oprávneného o bezdôvodnom obohatení získanom na jeho úkor, v zmysle ustanovenia § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka plynie odo dňa, keď došlo k bezdôvodnému obohateniu.

27. Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril.

28. Odvolací súd prejednal vec podľa § 378 ods. 1 CSP a nasl., a to bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a zistil, že odvolanie žalobcu je dôvodné a rozsudok treba v napadnutej časti zrušiť.

29. So zreteľom na obsah odvolania žalobcu v odvolacom konaní bol preskúmaný výrok napadnutého rozsudku, ktorým bola žaloba čiastočne zamietnutá, ako aj súvisiace výroky o trovách konania, a preto výrok rozsudku, ktorým bolo žalobe čiastočne vyhovené (v otázke určenia neprijateľnosti zmluvných podmienok), ktorý odvolaním napadnutý nebol, v odvolacom konaní preskúmaný nebol a ako taký nadobudol právoplatnosť (§ 367 ods. 2 CSP).

30. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

31. Podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

32. Podľa § 52 ods. 3, 4 Občianskeho zákonníka, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

33. Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

34. Podľa § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka, za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

35. Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

36. Podľa § 53 ods. 12 Občianskeho zákonníka, neprijateľnosť zmluvných podmienok sa hodnotí so zreteľom na povahu tovaru alebo služieb, na ktoré bola zmluva uzatvorená, a na všetky okolnosti súvisiace s uzatvorením zmluvy v dobe uzatvorenia zmluvy a na všetky ostatné podmienky zmluvy alebo na inú zmluvu, od ktorej závisí.

37. Podľa § 53d Občianskeho zákonníka, spotrebiteľská zmluva, ktorá obsahuje neprijateľnú zmluvnú podmienku v znení, ako je uvedená vo výroku rozhodnutia súdu a jej uzavretie bolo dosiahnuté za použitia nekalej obchodnej praktiky alebo úžery, je neplatná.

38. Podľa § 54 ods. 1 až 3 Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon alebo osobitné predpisy na ochranu spotrebiteľa priznávajú, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší. V pochybnostiach o význame zmluvnej

podmienky sa výklad priaznivejší pre spotrebiteľa neuplatní, ak právo na príslušnom orgáne uplatňuje právnická osoba založená alebo zriadená na ochranu spotrebiteľa.

39. Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka, právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

40. Podľa § 101 Občianskeho zákonníka, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

41. Podľa § 451 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať. Bezodôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

42. Podľa § 455 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, za bezdôvodné obohatenie sa nepovažuje, ak bolo prijaté plnenie premlčaného dlhu alebo dlhu neplatného len pre nedostatok formy. Takisto sa za bezdôvodné obohatenie nepovažuje prijatie plnenia z hry alebo stávky uzavretej medzi fyzickými osobami a vrátenie peňazí požičaných do hry alebo stávky; na súde sa však týchto plnení nemožno domáhať.

43. V prejednávanej veci bolo nepochybne preukázané, že žalobca opiera svoju žalobu v časti o vydanie bezdôvodného obohatenia o okolnosť, že úver, ktorý mu bol žalovaným na základe vyššie uvedenej úverovej zmluvy poskytnutý, je potrebné považovať za úver bezúročný a bez poplatkov, v dôsledku absencie zákonných náležitostí predmetnej zmluvy v zmysle zákona č. 129/2010 Z.z. (ZoSÚ), a to pokiaľ ide o § 9 ods. 2 písm. c) tohto zákona, teda absencia adresy predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť, v zmysle § 9 ods. 2 písm. f) ZoSÚ, teda absencia doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a v zmysle § 9 ods. 2 písm. j) ZoSÚ, teda absencia uvedenia všetkých predpokladov použitých pre výpočet ročnej percentuálnej miery nákladov.

44. Tieto otázky súd prvej inštancie bližšie neskúmal a nezaoberal sa nimi, pričom uzavrel, že nároky uplatňované žalobcom v tomto konaní sú premlčané z dôvodu uplynutia subjektívnej premlčacej lehoty na uplatnenie týchto nárokov, pretože poslednú splátku úveru zaplatil žalobca žalovanému 29.12.2014 z čoho vyplýva, že dvojročná subjektívna premlčacia lehota uplynula, a taktiež aj trojročná objektívna premlčacia lehota.

45. Problematika premlčania v spotrebiteľských vzťahoch je však zložitejšia, než ju uzavrel súd prvej inštancie. Súd prvej inštancie založil svoje úvahy o začiatku plynutia subjektívnej premlčacej lehoty na vydanie bezdôvodného obohatenia pre žalobkyňu na rozhodnutiach Najvyššieho súdu Českej republiky sp.zn. 28Cdo/685/2011, 28Cdo/3977/2007, 33Odo/528/2006, 30Cdo/2758/2006 a tiež na rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 1Cdo/67/2011.

46. Ide o judikatúru staršieho dáta, ktorá je inšpirovaná pôvodným rozhodnutím Najvyššieho súdu SSR zo 17.2.1978 sp. zn. 2CZ/35/77, ktoré bolo publikované v Zborníku stanovísk a správ o rozhodovaní súdov a súdnych rozhodnutí Najvyšších súdov ČSSR, ČSR a SSR vo zväzku IV., strana 649.

47. Táto judikatúra vychádza z toho, že pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby na uplatnenie práva na vydanie neoprávnene získaného majetkového prospechu - bezdôvodného obohatenia sa vyžaduje skutočná a nie iba predpokladaná vedomosť oprávneného o tom, kto na jeho úkor získal majetkový prospech - bezdôvodné obohatenie. Nie je rozhodujúce, že sa oprávnený o tom môže dozvedieť pri vynaložení potrebnej starostlivosti.

48. Z rozhodnutia súdu prvej inštancie ďalej vyplýva, že v nadväznosti na inú judikatúru odvolacích súdov (17Co/372/2015 Krajského súdu v Trenčíne, 8Co/216/2016 a 7 Co 302/2016 Krajského súdu v Žiline) dospel súd k záveru, že žalobca sa o skutkových okolnostiach bezdôvodného obohatenia žalovaného dozvedel v čase vykonania poslednej splátky úveru t. j. 29.12.2014. V závislosti od toho uplynula trojročná objektívna premlčacia lehota 30.12.2017 a pokiaľ bola žaloba v prejednávanej veci podaná 6.7.2018, stalo sa tak po uplynutí tejto premlčacej lehoty.

49. S touto argumentáciou nemožno však súhlasiť, pretože podstatnými skutkovými okolnosťami, ktoré majú význam pre záver o tom, že predmetný úver poskytnutý žalobcovi je bezúročný a bez poplatkov, a že na strane žalovaného vzniklo bezdôvodné obohatenie sú skutočnosti, ktoré sa týkajú absencie podstatných náležitostí zmluvy o predmetnom úvere.

50. Odvolací súd je toho názoru, že skutkovými okolnosťami, ktoré sú právne významné z pohľadu premlčania nárokov uplatňovaných žalobcom v tomto konaní, je práve absencia údajov o adrese predávajúceho, na ktorej by mohol žalobca uplatniť reklamáciu, absencia doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ako aj všetkých predpokladov pre výpočet RPMN v úverovej zmluve, pričom aj pri rešpektovaní zásady, že neznalosť zákona neospravedlňuje, nie je možné spravodlivo žiadať od priemerného spotrebiteľa, akým je nepochybne žalobca, aby pri podpise zmluvy alebo pri následných splátkach dojednaného úveru, mal skutočne skutkové vedomosti tohto charakteru.

51. Treba tiež zdôrazniť, že judikatúra Najvyššieho súdu ČR a Najvyššieho súdu SR, o ktorú sa opiera súd prvej inštancie sa v žiadnom z týchto rozhodnutí netýka spotrebiteľského vzťahu založeného zmluvou o poskytnutí spotrebiteľského úveru tak, ako je tomu v prejednávanej veci, a preto je veľmi obtiažne aplikovať túto judikatúru v rovine ustálenia, ktoré skutkové okolnosti (a ich skutočná a nie len predpokladaná vedomosť na strane oprávnenej osoby) sú tými skutkovými okolnosťami, od ktorých možno odvíjať začiatok plynutia premlčacej doby. Ako bolo vyššie naznačené, v prejednávanej veci totiž ide skôr o absenciu konkrétnych skutkových okolností, ktoré v zmluve mali byť zakotvené.

52. Možno pripomenúť, že aj z judikatúry, o ktorú sa oprel súd prvej inštancie vyplýva, že pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby na uplatnenie práva na vydanie bezdôvodného obohatenia sa vyžaduje skutočná (preukázaná) a nie len predpokladaná vedomosť oprávneného, pričom k tomu dochádza vtedy, keď oprávnený zistí také skutkové okolnosti, ktoré mu umožňujú uplatniť jeho právo žalobou na súde.

53. Vo veci 33Odo/528/2006 Najvyšší súd Českej republiky taktiež zdôraznil subjektívnu stránku vedomosti o rozhodujúcich skutkových okolnostiach významných pre ustálenie začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby a podporil stanovisko odvolacieho súdu, ktorý uzavrel, že až na základe ďalších podkladov (geometrického plánu z 20.5.2002) sa žalobkyňa dozvedela o tom, že v rozsahu žalovanej sumy sa žalovaní na jej úkor obohatili. Išlo o náhradu za umiestnenie plynovodu na pozemku žalobkyne, pričom až do doby zoznámenia sa s geometrickým plánom, žalobkyňa ako odborne nespôsobilá osoba nebola schopná skutočnú dĺžku plynového potrubia na pozemku žalovaných určiť. Ako bolo naznačené nepochybne ide o moment skutočnej subjektívnej vedomosti o rozhodujúcich okolnostiach, ktoré môžu zakladať právo na uplatnenie nárokov z bezdôvodného obohatenia.

54. Treba však obrátiť pozornosť na novšiu judikatúru, ktorou je nepochybne rozhodnutie Ústavného súdu Českej republiky, ktorý v náleze II ÚS/2460/17 z 19.3.2018 zdôraznil subjektívny moment vedomostí oprávnenej osoby o rozhodných skutkových okolnostiach týkajúcich sa bezdôvodného obohatenia, pričom ustálil, že až momentom ukončenia súdneho konania týkajúceho sa spornej výpovede zo zmluvy, získala sťažovateľka (žalobkyňa v konaní pred všeobecným súdom) skutočnú vedomosť subjektívneho charakteru o vzniku bezdôvodného obohatenia na strane žalovaného, a to aj za situácie, že samotná sťažovateľka túto zmluvu vypovedala. Spornosť tejto výpovede zo zmluvy o poskytovaní elektronických služieb a okolnosť, že táto spornosť bola riešená v inom konaní na všeobecnom súde, bola pre Ústavný súd Českej republiky dostatočným dôvodom pre „posunutie“ začiatku plynutia premlčacej doby na vydanie bezdôvodného obohatenia až do momentu skončenia tohto súdneho konania pred všeobecným súdom. Ústavný súd teda neakceptoval závery všeobecných súdov o tom, že o rozhodujúcich skutkových okolnostiach mala sťažovateľka (žalobkyňa) vedomosť už pred týmto súdnym konaním o neplatnosť výpovede zo zmluvy o poskytovaní elektronických služieb, pretože sama túto zmluvu vypovedala. Spornosť tejto okolnosti vnímal aj Ústavný súd Českej republiky v kontexte bezpečnej subjektívnej vedomosti sťažovateľky (žalobkyne) o všetkých rozhodujúcich okolnostiach právne významných pre bezdôvodné obohatenie.

55. Aj judikatúra Ústavného súdu Slovenskej republiky sa prikláňa ku skutočnej (teda nie len predpokladanej) vedomosti oprávnenej osoby vo všetkých skutkových okolnostiach odôvodňujúcich záver, že došlo k bezdôvodnému obohateniu na jej úkor a kto toto bezdôvodné obohatenie (majetkový

prospech) získal. Vo veci III.ÚS/413/2013 Ústavného súdu Slovenskej republiky slovenský ústavný súd podporil právny názor odvolacieho súdu, ktorý založil začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby na vydanie bezdôvodného obohatenia od momentu, kedy žalobkyňa (oprávnená osoba) podala trestné oznámenie, resp. podanie na Okresnom súde Prešov a v tomto momente sa hodnoverne dozvedela o vzniku bezdôvodného obohatenia na jej úkor. Ústavný súd naopak nepodporil názor, podľa ktorého treba zisťovať možnosť, kedy sa oprávnený mohol dozvedieť o rozhodujúcich skutkových okolnostiach, pretože takýto názor nie je v súlade s ustálenou judikatúrou súdov, ktorá jednoznačne konštatuje, že pre začiatok behu subjektívnej premlčacej doby sa vyžaduje skutočná a nie iba predpokladaná vedomosť oprávneného o tom, že na jeho úkor bol získaný majetkový prospech a o tom, kto ho získal. Nie je rozhodujúce, že oprávnený sa mohol o tom dozvedieť pri vynaložení potrebnej starostlivosti (rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej socialistickej republiky zo 17.12.1978 sp. zn. 2Cz/35/77).

56. Najpodstatnejším rozhodnutím je však uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I.ÚS 430/2018 z 5.12.2018, v ktorom ústavný súd nepochybne podporil úvahy odvolacieho súdu o tom, že žalobkyňa (vo veci 22Co/53/2017 Krajského súdu v Prešove, ktorého rozhodnutie bolo predmetom ústavnej sťažnosti vo vyššie uvedenom konaní Ústavného súdu Slovenskej republiky) sa o bezdôvodnom obohatení dozvedela od Združenia na ochranu spotrebiteľa HOOS, ktoré túto skutočnosť písomne potvrdilo dňa 8.8.2016.

57. V zmysle vyššie uvedeného odvolací súd v tejto inej veci (22Co/53/2017 Krajského súdu v Prešove) uvažoval so začiatkom plynutia subjektívnej premlčacej doby na vydanie bezdôvodného obohatenia od momentu konzultácie a poučenia daného žalobkyni v danej veci združením na ochranu spotrebiteľa, a takéto úvahy odvolacieho súdu považoval za ústavne konformné aj ústavný súd, keďže sťažnosť podaná žalovanou v tejto veci odmietol pre zjavnú neopodstatnenosť.

58. V tomto kontexte z dokazovania, ktoré bolo vykonané na súde prvej inštancie vyplýva, že žalobca sa o týchto rozhodujúcich skutkových okolnostiach týkajúcich sa bezdôvodného obohatenia získaného na jeho úkor dozvedel až po porade v Združení na ochranu občana spotrebiteľa HOOS dňa 1.6.2018, kedy mu boli vysvetlené rozhodujúce skutkové okolnosti, z ktorých možno vyvodit' vedomosť o tom, že zmluva o spotrebiteľskom úvere, ktorú uzavrel so žalovaným trpela takými vadami, ktoré odôvodňujú záver o bezúročnosti a bezpoplatnosti úveru, ktorý na nej získal, a teda aj závery o vzniku bezdôvodného obohatenia na strane žalovaného, ktoré bolo získané na úkor žalobcu.

59. Pokiaľ ide o desaťročnú objektívnu premlčaciu lehotu na vydanie bezdôvodného obohatenia, ktorú možno aplikovať v prípade, že bezdôvodné obohatenie bolo získané úmyselne, uviedol súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia, že z rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 1Cdo/238/2017 z 18.10.2018 jednoznačne vyplýva, že aplikácia desaťročnej objektívnej premlčacej lehoty v týchto veciach neprichádza do úvahy.

60. V tejto súvislosti súd prvej inštancie v prejednávanej veci nevysvetlil, v akých veciach neprichádza do úvahy aplikácia desaťročnej objektívnej premlčacej doby, a predovšetkým treba konštatovať, že takýto záver z tohto rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky nevyplýva. V tomto rozhodnutí najvyšší súd konštatuje, že samotné všeobecné skutočnosti o profesionálnom podnikateľskom postavení nebankových subjektov v oblasti poskytovania úverov a doterajšia súdna prax týkajúca sa ochrany spotrebiteľa v obdobných prípadoch samé o sebe nemôžu bez ďalšieho zakladať nepriamy úmysel nebankového subjektu (veriteľa). Je nutné dôsledne skúmať vôľovú a vedomostnú zložku zavinenia, aplikujúc analógiu podľa trestného práva hmotného pri právnom posúdení formy zavinenia, a to s dôrazom na čas konania protiprávneho úkonu, resp. získania neoprávneného majetkového prospechu. Pri bezdôvodnom obohatení je preto dôležité zistiť, kedy k obohateniu došlo z objektívneho hľadiska a v tom čase preukázať úmysel veriteľa, resp. jeho zavinenie, aby bolo možné jednoznačne posúdiť, či je potrebné aplikovať trojročnú alebo desaťročnú premlčaciu lehotu. V prvom rade je potrebné správne právne posúdiť, z akého dôvodu došlo k bezdôvodnému obohateniu v zmysle § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Iná situácia nastáva napríklad pri bezdôvodnom obohatení bez právneho dôvodu, ako pri bezdôvodnom obohatení z neplatného právneho úkonu z časového hľadiska, kedy k obohateniu reálne došlo. Až po správnom určení okamihu kedy k obohateniu došlo, je možné pristúpiť ku skúmaniu zavinenia veriteľa, pričom dôkazné bremeno zaťažuje žalobcu. Žalobca musí preukázať, že v čase, kedy došlo k obohateniu mal žalovaný úmysel získať majetkový prospech na jeho úkor. V

prípade nepreukázania úmyslu žalovaného (vedomostnej aj vôľovej zločky úmyslu) musí byť aplikovaná všeobecná trojročná objektívna lehota.

61. V tomto rozhodnutí sa najvyšší súd zaoberal aj záverom, že ak nebankový subjekt koná nekorektne a neuvedie do úverovej zmluvy všetky zákonom predpísané údaje, je toto jeho konanie zo zákona sankcionované tým, že zmluva sa stáva bezúročnou a bezpoplatkovou. To v podstate znamená, že spotrebiteľ je povinný zaplatiť veriteľovi len samotnú istinu úveru (pôžičky). Táto skutočnosť má preto za následok automatickú neplatnosť tých častí zmluvy, ktoré sa týkajú práve odplaty a úrokov za poskytnutý úver. Je preto dôležité správne posúdiť, či je zmluva platná s výnimkou častí o úrokoch a odplate alebo má ešte také (iné) vady, že je ako celok neutržateľná, a preto v celosti neplatná. Uvedené má tiež dopad na posúdenie, z akého dôvodu bezdôvodné obohatenie vzniklo, čo následne determinuje tak okamih bezdôvodného obohatenia (kedy k obohateniu došlo), ako aj začiatok plynutia objektívnej premlčacej lehoty na uplatnenie nároku z bezdôvodného obohatenia.

62. Teda konštatovanie súdu prvej inštancie v prejednávanej veci, že z uvedeného rozhodnutia najvyššieho súdu jednoznačne vyplýva nemožnosť aplikácie desaťročnej objektívnej premlčacej doby (v obdobných veciach) je zjednodušený a odôvodneniu tohto rozhodnutia najvyššieho súdu nezodpovedajúci názor. Za týchto okolností je rozhodnutie súdu prvej inštancie nepreskúmateľné, nakoľko nedáva náležitú odpoveď na základne otázky nastolené v tomto konaní, a to pokiaľ ide o začiatok plynutia subjektívnej a objektívnej premlčacej doby vo vzťahu k bezdôvodnému obohateniu, ktoré je predmetom tohto konania. Ako bolo vyššie naznačené názor súdu prvej inštancie predovšetkým vo vzťahu k desaťročnej objektívnej premlčacej lehote je nejasný a nevychádza zo skutočného obsahu rozhodnutia najvyššieho súdu sp.zn. 1Cdo/238/2017, hoci sa o toto rozhodnutie opiera. Pokiaľ ide o začiatok subjektívnej premlčacej lehoty, súd prvej inštancie nedáva náležitú odpoveď na to, kedy možno kvalifikovať skutočnú (nie len predpokladanú) vedomosť žalobcu o všetkých rozhodujúcich skutkových okolnostiach významných pre záver o tom, že došlo k bezdôvodnému obohateniu na jeho úkor a kto toto bezdôvodné obohatenie (majetkový prospech) získal. Nepreskúmateľnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie v naznačenom smere dosahuje intenzitu nesprávneho procesného postupu znemožňujúceho strane (v danom prípade žalobcovi), aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že tým dochádza k porušeniu práva na spravodlivý proces, pričom tento nedostatok nemožno napraviť v odvolacom konaní.

63. Preto postupom podľa § 389 ods. 1 písm. b), c) CSP odvolací súd rozsudok zrušil v napadnutom výroku vo veci samej a v súvisiacich výrokoch o trovách konania a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie (§ 391 ods. 1 CSP).

64. Úlohou súdu prvej inštancie v ďalšom konaní bude zistiť, či skutočne sú naplnené dôvody bezúročnosti a bezpoplatnosti predmetného úveru tak, ako ich špecifikuje žalobca v žalobe z 27.6.2018, t.j. či predmetná úverová zmluva má vady týkajúce sa absencie adresy predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť, absencia uvedenia doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a absencia uvedenia všetkých predpokladov použitých na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov. Pokiaľ bude zistené, že na základe naplnenia týchto skutkových podstát, prípadne niektorej z nich, skutočne predmetný úver treba kvalifikovať ako úver, ktorý je bezúročný a bez poplatkov, bude súd prvej inštancie vychádzať z názoru, ktorý je z hľadiska behu subjektívnej dvojročnej premlčacej lehoty konzistentný s nálezom Ústavného súdu Českej republiky (vyššie citovaným) - II.ÚS/2460/17 z 19.3.2018. V kontexte tohto nálezu Ústavného súdu Českej republiky (i nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky I ÚS/430/2018) treba určiť začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby (dvojročnej) na vydanie bezdôvodného obohatenia od momentu získania reálnych vedomostí žalobcu o všetkých skutkových okolnostiach, ktoré sú predpokladom pre záver o vzniku bezdôvodného obohatenia na jeho úkor, čo v prejednávanej veci smeruje ku konzultácii žalobcu v Združení na ochranu spotrebiteľa HOOS tak, ako je to v konaní v zmysle vyššie uvedeného zistené. Ak budú naplnené tieto úvahy o bezúročnosti a bezodplatnosti úveru, bude potrebné ustáliť moment, ku ktorému došlo k zaplateniu sumy, ktorá zodpovedá istine, na ktorú má žalovaný nárok. Od tohto momentu poukazoval žalobca na účet žalovaného sumy, na ktoré žalovaný nemal nárok práve v dôsledku bezúročnosti a bezpoplatnosti tohto úveru. Každé z týchto plnení je potom podriaditeľné pod plynutie objektívnej premlčacej lehoty (pričom ide o čiastkové plnenia vyplývajúce z jednotlivých splátok a zakladajúce zároveň vznik bezdôvodného obohatenia na strane žalovaného) (§ 103 Občianskeho zákonníka). Vo vzťahu k týmto plneniam v zmysle judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky

musí potom žalobca preukázať úmysel žalovaného získať bezdôvodné obohatenie na jeho úkor. V tejto súvislosti musí súd prvej inštancie dať žalobcovi priestor, aby vysvetlil svoje úvahy o bezdôvodnom obohatení z hľadiska toho, že bolo získané úmyselne a dať mu priestor aj na návrh na dokazovanie v tomto smere. Netreba však opomínať, že ide o vec týkajúcu sa účasti slabšej strany v konaní (spor s ochranou slabšej strany v zmysle § 290 a nasl. CSP), pričom vo veciach takejto povahy nie je súd viazaný návrhmi strán na dokazovanie a môže vykonať aj tie dôkazy, ktoré spotrebiteľ nenavrhol, ak je to nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. Súd aj bez návrhu obstará alebo zabezpečí taký dôkaz (§ 295 CSP). V tejto súvislosti prichádza do úvahy (podľa rozhodnutia súdu prvej inštancie) vypočutie zodpovedného zamestnanca (tzv. dílera) žalovaného o okolnostiach za akých došlo k uzavretiu predmetnej úverovej zmluvy a o možnostiach žalobcu ovplyvniť jej obsah. V tomto smere súd prvej inštancie nevykonal žiadne dôkazy, a preto (v zmysle vyššie uvedeného) je jeho rozhodnutie založené aj na nesprávnom právnom posúdení vychádzajúcom z nedostatočne zisteného skutkového stavu v zmysle § 389 ods. 1 písm. c) CSP.

65. Nie je správny záver súdu prvej inštancie o nutnosti uviesť dva výroky o trovách konania v prejednávanej veci z dôvodu, že jeho predmetom bol jednak nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia, ako aj nárok na určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok. Keďže ide o nároky, ktoré sú uplatnené v jednej žalobe, úlohou súdu prvej inštancie bolo posúdiť, do akej miery bola každá zo sporových strán úspešná vo vzťahu k predmetu konania ako celku a na základe vlastnej úvahy mal súd stanoviť percento úspechu a neúspechu sporových strán v konaní bez toho, aby bolo potrebné uvádzať špecifickú úspešnosť vo vzťahu k jednotlivým predmetom konania. V každom prípade v novom rozhodnutí o veci rozhodne súd prvej inštancie o trovách konania ako o celku, vrátane tohto odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

66. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Prešove pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh - § 428 CSP).